Մանզումէի էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ վէ-
ռիմ՝ սէնէվի գէյմէթի իսթանպոլ իչին 250
ղրշ վէ պրթը այրըլը 125 ղրշ վէ թաշրաբա իչին
բօսթա բարասը էչինէէ օլարագ՝ սէնէվի գէյմէ-
թի սալ ագճէ 250 վէ պրթը այրըլը տախի 125
ղրշ տուր։
Վէ պէհէր նիւսխէսի 40 բարաբա սաթըլըր։

Անատոլուի Էֆքեար

ՄԻԼԱՆԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Իլանթը պէհէր սաթը-
ըը իչին պէրինճի ատֆա 5
իք՝նճի ատֆա 2՝ վէ իս-
չիւնճիւ վէ սայիր ատֆա-
լար իչին 1էր ղրշ։ Իլան սը-
բասընա գօնուլմահան ի-
լանըն սաթըը ճշ-տուր։
Մէքթուպ վէ սայիրէ
Գալաթատա Թէնճէտմէճի
բազարընատա վագը Ն՝ 29
Իսսի իանընատա կարա-
պէտ Ֆ՝ Փահասեան իսմի-
նէ էֆէնտիրիէճէ տուր։

ԻԼԱՆԼԱԹ
LOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՄԸ
ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՏԱ
ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ԲԷՔՄԷԶ

Մէկ-իւր գումբանեանրն Իսթանպոլ-
տայի ամէնթ օլարը՝ գարա՝ ամէնիպ վէ չա-
իւգիրինէ մալէր սիքուրթա թութմահա
բուխսաթլարը վար տըր։
Պու պապատ թաֆսիլի մալիւմաթ ալ-
մագ իսթէեէնլէրին՝ սահիպի խմզալարա
միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ
Ճէնէրալ Ամէնթօ
Գարանթինա սոգ՝ Ն՝ 2

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ԲԷԲՄԷԶ
Ամէնթօ
Պաղչէ գարու
Իսթանպոլ
(Անաթօլի)

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°. 9

LA VULNÉRINE

Եէնի վէ էսկի քեսֆիֆէյի եարալարը՝ եանան վիճուլէրի՝ վէհիրի պէօճէքլէրին վիրմէյի եարալարը էյիլէթիր։
Ֆիլիր վէ գումբանեա՝ Էնժիէն սոգագ՝ Ն՝ 24։
Էճզաճըլարտա վէ քիւչիւքեան պիրատէրլէրին մաղազասընտա պուլունուր։

HYDROCÉRASINE

ՎԷ ԵԱԽՕՏ

ՎԻՇՈՒՏ ԹԷՐԼԷՄԷՍԻՆԻ ԱԶԱԼԹԱՆ

Մէկ-իւր սիւս սուեու՝ թէրլին աղ չօգ
գուվվէթի գօգուլարընը անիտէ ատֆ իսէր։
Տէրիսի բարլարը՝ եումուշաթը՝ չօգ
եօլ եիւրիւթիւր՝ սեաղը չօգլուգ իչիւթ-
միւրմէզ։
Գատընլարըն հէր կիւնիւք սիւսլէրի ի-
չին զիգէյմէթ պիր սու տուր՝ վիճուտի՝
գուվվէթլէթտիրիր վէ թագէվիք վէրիր։
Բարիս՝ Ֆիլիր վէ գումբանեա՝ Էնժի-
էն սոգագ՝ Ն՝ 24։ Բէրուքէր վէ լավանտա-
ճըլարտա՝ վէ Տէլլա սուտա՝ վէ Քիւչիւք-
եան պիրատէրլէրին մաղազասընտա վէ
Վ՝ Ֆաննի՝ կանժիւք պիրատէրլէր էճզա-
խանէլէրինտէ պուլունուր։

ԱՐԶՈՒՀԱԼԱՐ ԻԼԱՆԸ

Ինքրա ճէմիլէթի ալիյէսինտէն շա-
հատէթնամէլի արզուհալը հէնճէհրի-
միզտէն էհլիյէթ ու լիեագաթը տէր-
քեար օլան Յովհաննէս էֆէնտի Մ՝
Քեահեաեան՝ Զիֆթէ-սէրայլարտաքի
31 նիւմէրօլու տիւքքեանտան պու
քէրրէ Լյմթատա կէօմրիւկիւ գարշը սը-
բասընտա 31 նիւմէրօ իլէ մուրագդամ
մաղազանը իւսթ գաթընտաքի օտա-
եա նագլ իյլէմիշ՝ վէ քէլ էվվէլ ար-
զուհալ՝ բրօթէսթօ վէ սէքէսթրօնամէ
իլէ բաբօրթօ վէ գօնգօրտաթօ՝ վէ
մէհաքիմի նիզամիյէյէ իթիրազ լայի-
հալարը՝ վէ սէնէտաթ վէ նիհայէթ
տաամիյէ տայիր հէր նէվի էվրագը
նիզամ վէ գանօնունա մուվաֆիգ՝ վէ
ասհապը մէսալիհի մէմնուն իտէճէք
սուրէթտէ թանզիմ վէ թէրթիպ իտէ-
ճէկի իլան օլունուր։

INJECTION AMÉRICAINE AU MATICO

Սաղալթը վէ խասթալըգտան մուհաֆազա— իտէր 12 սէնէ թէճրիւպէսի կէօրիւլ-
միւշ տիւր— պիր չիչէ էլ վէրիր։ Բարիսատ՝ Ֆուլվար-ոէ-Ֆիլ-ոէ-Դալվէ՝ նամ
վարտա Անասթահ նամ էճզաճիրնը 16 նիւմէրօլու մաղազասընտա վէ Իսթանպոլտա Տէլ-
լա Սուտա՝ Վէլիչ վէ գումբանեանրն էճզախանէլէրինտէ պուլունուր։

ԷՎՐՕՊԱ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻՆԻՆ ԻԳՐԱՄԻՑԷԼԻ ԻՍԹԻԳՐԱՋ
ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ԲԸՐՕՄԷՍԼԷՐԻ

Հ՝ Քըլարֆէրտին մաղազասընտա՝ կէրէք պուրա վէ կէրէք էճնէպի ֆոնտօ վէ սէհիմլէրի սաթըն ալընըր վէ սաթըլըր։
Իգրամիյէլի սէհիմլէր բըրօմէսլէր՝ վէ սէհիմլէրի սաթըլըր։ Գուրօնլար ըս-
դօնթօ խուիր։
Սարրաֆիեէէ տայիր հէր նէվի ախզ ու թթա խուիր։
Պուքրէհ չէհրին իգրամիյէլի սէհիմլէրի տախի պուլունուր։

ՊԱՆԴԱ

Ժ՝ Տ՝ ՃԱՆԷԹՕ ՎԷ ԳՈՒՄ՝

16 Ն՝ —Գալաթա՝ Գօմիսիօն խան՝ —Ն՝ 16

Մէկ-իւր պանդատա՝ պիր թագմ իգրամիյէի իսթիգրաղ սէհիմլէրի՝ վէ պանդ-
նօթ սաթըլըր վէ սաթըն ալընըր՝ վէ գուրաղ խասլէթ իտէն պիլիթլէրին պէտէլի՝
վէ հէր նէվի սէհիմլէրին ֆայիդի վերիլիր։

ՊՈՒՆՏԱՆ ՏԱ ՄԱՆՏԱ

1՝ Բուամլի ատմիր եօլ սէհիմլէրի հէր նէ գատար իսթէնիլէճէք օլուր իսէ սաթըլը։
2՝ Հէր սէնէ 6 ատֆա չէքիլիպ՝ 100,000՝ 75,000՝ վէ 50,000 ֆրանգ գազանան
Պուքրէհ չէհրինին տսըլ անա պիլիթլէրի։
3՝ Սաքսոնեա պիլիթլէրի՝ 1873 փետրվար 11 տէ չէքիլճէք։
4՝ Հէր նէվի սաաթ՝ գօրտօն՝ վէ Բարիս՝ Ըզվիցէր՝ վէ Վիէննա մալի օլարագ
ալթուն միտալէօն՝ վէ պըրօշլար զանէթ էհվէն ֆիեաթլա։
5՝ Սաաթ վէ պըրօշ վէ միտալէօն թամիր խուիր չօգ ուսթալըգը սուրէթտէ։
6՝ Օտէսա՝ Վիէննա՝ Բարիս՝ վէ Լօնտրա իլէ պանդատա իշ խուիր գօմիսիօն իլէ։
Թաֆսիլի մալիւմաթ ամագ իսթէեէնլէրին՝ պանդատիպա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

Ժ՝ Տ՝ ՃԱՆԷԹՕ
Պանդէր վէ միւճէվէրճի

Բատիմատէն պէրու ֆէսճիլիք իլէ մէշ-
ղուլ օլան Քէթէէնճեան՝ Միքայէլ աղա՝
պու քէրէ՝ ֆէսճիլիկի թէրք խուիպ՝ Ա-
լլահա համտիրնտա Պաղրճըլար սոգա-
ղընտա 23 նիւմէրօլու մաղազատա եէնի
մօտա պիչիմ վէ բէք էյու ճինսինտէն վէ
էհվէն ֆիեաթլէ պագը սաթմագտա օլ-
տուղունու՝ Խաթանպօլ էհալիսինէ իլան
իտէր՝ Մէղքիւ մաղազատա թահթա պա-
գը տախի պուլունմագտա տըր։

Զիլինկիր հաճը Պօղոս Իմզասը իլէ թարիխինտէն գէրդ պիր կիւն սօնրա կէչէրսէ կիւղէլթէսիյլէ էտա օլունմագ իւզրէ եէտիմտէ պուլունան գէրդ լիրալէգ պիր գէթա աչէգ պօնօյու գա-
ղաէն զայ իթմիշ օլտուղումտան մէղ-
քիւր պօնօնուն հիւքմիւ միւնֆէսիխ օ-
լուպ հէր քիմին եէտինտէ պուլունուր
իսէ ամէլ վէ իթիպար օլունմահաճա-
ղը իչին իլան օլունուր։

Սահակ Կիւրճեան

Պալրգ բաղարընտա 116 նիւմէրօ-
լու տիւքքեանտա մուգիմ թիւճճար
պագալի Եանի Եօրղալօբուլօ իզհարը
իֆլաս իտէրէք թէսվիյէեի խուսուս-
սաթ իֆլասիյէսինէ էսհապ մաթլուպ-
տան մուվագաթէն սինտիք թային գէ-
լընմըշ օլտուղունտան մէրգում Եանի
Եօրղալօբուլօտան ալաճագլու օլանլա-
րըն գանուննամէյի թիճարէթին եիւղ
եէթմիշինճի մատտէսի ահքեամընա
թէվֆիգան մուվագաթ սինտիքլէրին
ասալէթէն թահվիլի վէ եախօտ եէ-
նիտէն իճապ իտէն վէքիլլէրին թայի-
նի հագգընտա իսթիշարէ օլունմագ
իւզրէ մահը հալին եիրմի տէօրտունէ
վէ սէքսէն սէքիզ չուպաթընըն օնու-
նա թէսատուֆ իտէն ճիմա իրթէսլ
կիւնիւ սաաթ սէչ պուչուգ բատատէ-
լէրինտէ թիճարէթխանէտէ քեային
ճիւժ գօմիսէրլէրէ մախսուս օլան օ-
տայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

ԵԱՏԻԿԵԱՐ
ԵԱԽՕՏ
ԳՐԱԱԹԸ ԷՐՄԷՆԻԱՆ

Մուհիմ վէ մուխթասար հիքեայէլէր
Իչպու Եատիկեար Եախօտ Գրաաթը Էյմէնիան նամ բիսալէճիք պաղը ալիմ-
լէրին ատապ ու ախլագա տայիր եազ-
տըգլարը մէշհուր թէֆիքքիւրլէր վէ
հիքեայէլէրտէն իպարէթ օլուպ գէթա
պէ գէթա նէշր օլունաճագ վէ զաթէն
1ճի վէ 2ճի գէթասը 48ստահիֆէտէն միւ-
րէթթէպ աչէգ թիւրքճէ լիսանընտա
վէ էրմէնի հրուֆաթընտա տէրճ օլուպ,
հէր քիթապճը միւքքեանլարընտա վէ
զաղէթա սաթանլար եէտինտէ 40 ար
բարաեա սաթըլմագտա տըր։

(Ալթընճը տայիրէ թարաֆընտան կէլէն
իլան տըր)

Տաիրէի սատիսէ տախիլինտէ պու-
լունան էմրաք պէշ սէնէտէ պիր ու-
սուլի միւթաազիյէեէ թէվֆիքէն իճ-
բարաբ լազըմ կէլէն թահրիր վէ թագ-
տիրի գէյմէթինէ պու քէրրէ պիթ-
թէվֆիքիհի թաալա պէտ վէ մուպա-
չերէթ օլունմուշ օլտուղունտան վէ
թահրիրի իճրա օլունան հէր էմրաքէ
գէյմէթիլէ իճարաթը սէնէվիեէի ճէ-
տիտէսինի հավի վէ պաղը իխթարաթը
մուհթէվի վարագտի մախսուսէ պը-
րագգլաճաղընտան թախմինի ճէտիտ
իւզէրինէ մութասարրըֆընըն սուրէթի
մէշրուատէ վէ նիզամը տաիրէսինաէ
հէր նէ տէեէճէյի վար իսէ թա-
րիխի վարագատան իթիպարէն պիր
մահ զարֆընտա տաիրէյէ կէլուպ,
պէեան իթմէսի վէ միւտտէթի մէզքիւ-
րէ ինգրազասընտան սօնրա թախմինի
ճէտիտտէն տօլայը պիր կէօնա իսթի-
տա իսթիմա օլունմահաճաղընտան
ասդապը պուրատա պուլունմահան էմ-
լաքին վէքիլլէրի վէ ազար օլանլէրին
տախի միւսթէճիրլէրի զիքր օլունան
վարագալէրի վագտըյլա ասհապընա
իսալ իթմէք վէ եախօտ սահիպլէրի
թարաֆընտան մուրախխաղ պուլուն-
տուղլարը հալտէ պիլ վէքեալէ տա-
իրէյէ միւրաճաաթ իյլէմէք լազըմ
կէլէճէկի կիպի էմրաքին մուահէնէսին-
տէ թահրիր մէմուրլէրինէ պիր կէօնա
զիքեահաթ իրահէ իտէն օլուր իսէ,
պունտան տօլայը մէմուրլէրին թագ-
տիրի ֆիեաթտա սէհվ ու հաթա վու-
գուա կէթիրմէսի միւհթէմէլ իտուկինտէն
պունուն ատէմի վուգուի իչին հէր
քէս թարաֆընտան թէսհիլաթը լազը-
մէնին տիրիղ օլունամամասը իչին քէյ-
ֆիեէթ ճիւմլէնին մալիւմիւ օլմագ իւզ-
րէ իլան վէ իսթարա իպթիտար գէ-
լընտը։ 11

20 յուն. 1873

ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ

Ղարսի գրական ուժերի, մի մեծ մասի վերաբերմամբ, Արարատյան դպրոցի գործունեությունը հանդիսանում է ինքնուրույն մի էջ։ Ինչպես գրեթե բոլոր գրական ուժերը, Արարատյան դպրոցի գործունեությունը ևս ունի իր ներքին զարգացման ինքնուրույն ընթացքը

ուիրուեցայ ինքզինքս արդարացնելու համար, և գոհ եմ որ անոնց զիս ամբաստանելն իրաւունք տուաւ ինձ ներկայանալ ատեանդ և յայտնել դառն ճշմարտութիւններ որք են,

1. Ցիշեալ խորհրդոյն իրենց ներքին գործոց նկատմամբ զիրար թէ հերատարակութեամբ և թէ տարաձայնութեամբ անպատուելն։

2. Սահ. վարժարանի աշակերտներէն 14ի չափ աշակերտներն ընդ որս և իմ զաւակս բոլորովին անիրաւութեամբ ժամակոչաց միջոցաւ արտաքսելն։

3. Արտաքսեալ աշակերտաց հայրերէն ոմանք, որոնց հետ և ես ամենայն օրինաւորութեամբ բացատրութիւն ուզելու համար խորհրդարան դիմած ատեննիս, իրենց ապօրինի ընթացքը գոցելու համար, խորհրդարարանէն, հրաժարման սպառնալեօք՝ պոռալով պոռչտելով առնել քալելն և օրինաւոր բացատրութիւն պահանջող ծնողքներն՝ ազգային գրգռիչ և խորհրդարան գոցող հրատարակելն։

4. Հետեւաբար Սամաթիոյ թաղը յուզել և վերջին անյիշ պատճառ ըլլալը։

Սրբազան Հայր, պատրաստ եմ բոլոր ծնողներս հաստատելու ըստ ամենայնի. և ապացուցանելու թէ Սամաթիոյ թաղա. խորհրդարանին գոցուելուն պատճառը յիշեալ խորհրդոյն ապօրինի ընթացքն է։ Այսու ամենայնիւ վերոյիշեալ ամբաստանութիւնները հաստատած ժամանակս սահմանադրապէս պէտք եղած տնօրէնութեան ծործարութիւնը կը խնդրեմք։

1 փետր. 1873 Մնամ

Սամաթիա Սրբազնութեանդ

ամենախոնարհ ծառայ

Ա. Գէորգեան

ԱԶԳ.

Համոզուած լինելով թէ՝ Լսարանը ժողովուրդ մը կրթելու ամենէն յարմար հաստատութեանց մին է. մեք ևս՝ ըստ որում ժողովրդային կրթութեան ջերմ կուսակից պատիւ ունիմք զեկուցանել արգոյ ընկերաց թաղեցւոց և հասարակութեան թէ՝ Եէնի Գաբուի Ընթերցասիրաց ընկերութիւնս իւր Լսարանը այս տարի աւելի գեղեցիկ օգտակար և ընդարձակ կերպով ժողովրդին բարոյական շահուն ծառայեցնելու համար Սանտրգ–Պուռնուի թիւ 92 շէնքն Եէնի–գաբուի դրան կից թաղիս երկսեռ վարժարանաց կալուածը փոխադրեց և թէ՝ այս շաբաթ գիշեր յատկապէս հրաւիրուած է Մեծ. Տօքթօրմինասեան էֆէնտին, որ «Մարդակազմութեան» վրայ պիտի ատենախօսէ և իւր ատենախօսութիւնը ներկայ ժողովրդեան աւելի օգտակար և գործնական կերպով հասկցնելու համար յատուկ կմախքներ և գործիներ պատրաստած է. նոյն գիշեր նաև Մ Բիէռ Բոնսոլի Եւրոպայի նշանաւոր բիանիստը ժողովրդին ճաշակին ու զգայմանց յարմար վայելուչ ու ընտիր եղանակներ պիտի դաշնակահարէ, խումբ մ՝ ընկերք ալ պիտի երգեն։

Երկու սեռին համար ալ բաց է Լսարանս։ Ընթերցարանս զբօսարանէն ամենայն կերպով բաժնուած լինելով. ընտանիքներ իրենց արժանավայել հանգիստը կրնան գտնել. և իրենց համար առանձին դուռ ու տեղ յատկացուած է։

Տնօրէն ժողովս հանդիսականաց հանգստութեան և ընդունելութեանը համար բնաւ խնամք խնայած չէ։

Մուտք 3 դահեկան Ատենապետ

Ընթերցասիրաց ընկերութեան

Կ. Մ. Նիզամեան

73 փետր. 2 Եէնի գաբու

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ԹԸՐԱՄՎԱՑ ՇԻՐՔԷԹԻ ԻԼԱՆ

Էօնիւմիւզտէքի մարտ այբն 3/15 ինէ թէսատիւֆ իտէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, էօյլէտէ, Թբրամվայ շիրքէթի հիսսէտարանընքն ճէմիեէթի ումումիեէյի սէնէվիեէսի, Գալաթատա քեաեին Գամանթօ խանը ճէտիտի տէրունինտէ, Շիրքէթի Ումումիեէի Օսմանիեէնին մերքէզինտէ թէճէմմիւ իտէրէք, կէչէն 1872 սէնէսի զարֆընտա ճէրէեան իթմիշ օլան մուամէլաթը շիրքէթէ տայիր, մէճլիսի իտարէնին լայիհասը գբրաաթ օլունաճաղը, վէ հիսսէ պաշընա թէվզի վէ իթա օլունաճագ թէմէթթիւաթը մբգտարը թայեին գբլբնաճաղը միսիլլու, սերմայէյի շիրքէթին արթբրբլմասը զբմնընտա եէնի հիսսէ բիացաեա չբգարբլմասը մատտէսի, մէվգբյի միզաքերէ վէ իսթիշարէեէ գօնուլաճաղընտան, հաղբը պուլունմագ իսթէեէն հիսսէտարանընքն, եէվմի իճթիմատէն լաագլ օն կիւն ագաէմ հիսսէլէրինի, նիզամնամէյի շիրքէթին 37 ինճի մատտէսինէ թէվֆիգան, շիրքէթին սանտրզընա տէբօզիթօ թարիգի իլէ թէսլիմ իթմէլէրիյլէ տախիլ օլապիլէճէքլէրի խասսէթէն իլան օլունուր։

Իսթանպօլ, 10 փետր. 1873

ԹԻՒՃԱՐԻՑԻ

Լիվերբուլ 12 փետրվար

Միտլինկ Նիու Օրլէանս բամուղու, տօլար	10 1/8
Տօլարա էյի ճինս	6 7/8
Պու կիւնքի սաթըշ 10,000 պալէս	
Բիացա տիւշկիւն	

Լոնտրա 12 փետրվար

Աֆիոնըն կիւնլիւք ֆիեաթը	23
Թիֆթիգ	38
Զաթ իրէյի, իւչիւնճիւ ճինս	28
Ճէհրի. կիւնլիւք ֆիեաթ լիրա.	7 1/2

ՍԱՐՐԱՖԻՑԻ

Լոնտրա 12 փետր.

Ինկիլիզ ֆոնտօսու	92 1/2
Էսհամը ումումի	53 1/4
1869 իսթիգրազը	65 3/8
1871 իսթիգրազը	74

Բարիս 12 փետրվար

Ֆրանսըզ ֆոնտօսու	55 40
Իթալեա ֆոնտօսու	66 05
Էսհամը Ումումի	54 25
1869 իսթիգրազը	336 50

(ՆԷՎԻՑԷ)

ԻՍԲԱՆԵԱ ԻԽԹԻԼԱԼԸ

Պուրպոն խանէտանընտան Տօն Գարլօսքն թարաֆտարը օլան Իսբանեա ասքլարընքն սէրկէրտէսի, պու քէրրէ, աթիտէքի պէեաննամէյի նէշր իլէմիշ տիր։

Հաշմէթլու գբրալբմբզ եէտինճի Տօն Գարլօս տը Պուրպոն թարաֆընտան, պու էեալէթէ գօմանտան նասպ օլունտում։ Բաբաեը, զէնճիրի էսարէթէ կիրիֆթար իթմիշ օլան վիքթօր Էմմանուէլին օղլունուն թասալլութունտան, Իսբանեաեը գուրթարմագ իւզրէ, պիր սէֆէրի ումումիեէ մէմուրում Մէրգումուն ատամլարը, շբմէնտբֆէր գաթարլարընտան վէ թէլէկրաֆ խաթթլարընտան իսթիֆատէ իթտիքլէրինտէն, իշ պու իլաննամէնին վիրուտինտէն ալթը սաաթ սօնրա, շբմէնտբֆէր եօլլարը, քեամիէլն գաբանաճագ, վէ շբմէնտբֆէր գաթարլարընընտան իտարէ իտէն մաքինաճը վէ գօնտիւքթօրլար տիւշմէն ատտ օլունուպ, ախզ ու կիրիֆթ օլունտուգլարը հալտէ, պիլա աման, գուրշունա տիզիլէճէքլէր տիր։

Շբմէնտբֆէր խաթթլարը տախի քեամիլէն խարապ իտիլիպ, գումբանեալարընա ասլա թազմինաթ վէրիլմէեէճէք տիր։ Սահիհէն, տինտար գաթօլիք վէ իսբանեօլ օլանլար, վէ համիեէթը վաթանիեէլէրի պուլունանլարիշ պու էմրիմէ իթաաթ իթսինլէր։ Վէ իլլա, հագգլարընտան կէլինէճէկինի, վէ էվլատ ու աեալ վէ ագրապալարընընը միսթէղրագը մաթէմ օլաճաղընը էյի պիլսինլէր։

ԽԻՎԱ ՍԷՖԷՐԻ

Ֆբրանտէնպաթ նամ Ալմանեա զաղէթասընտա շու վէճհ իլէ օգունմուշ տուր։

Ավսթրիա հիւքիւմէթինին, Խիվա սէֆէրի սէպէպինտէն, Ռուսիա հագգընտա խասիմանէ թավր ու հարէքէթտէ պուլունմաեա հիշ պիր սէպէպի եօգ տբը։ Ռուսիա հիւքիւմէթինին տու սէֆէրտէն մագսէտի պաշգա պիր շէյ՝ օլմաեբպ, իլլա, թիւճճարլբզընը թահթը մուհաֆազաեա՝ալմագտան իպարէթ տիր, մէմլէքէթ զապթընա գալգբշմաեա ասլա նիեէթի եօգ տբը։ Ռուսիա հիւքիւմէթի գօնշուլարը իլէ սուլհ ու սալահ իւզրէ պուլունմագ արզուլէր օլտուղունու, պիր չօգ տէֆա պիլտիրմիշ տիր, ֆագաթ, գօնշուլարը, սուլհ իսթէմէտիքլէրի հալտէ, սուլհուն պագասը միւմքի՞ն մի տիր։ Իմտի, Խիվա խանը, մէզքիւր ֆիլթնէէնկիզ գօնշուլարտան պիրի տիր։ Շէօյլէ քի, քէօյլէրի աթէշէ վէ եաղմաեա վիրիր, վէ Ռուս թէպաալարընը պօղար, պու սէպէպտէն, Ռուսիա հիւքիւմէթի, պու հալին էօնիւնիւ ալմաեա մէճպուր օլմուշ, վէ ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին իտէճէյի թէհտիտլէրի, ասլա իշ եէրինէ գօյմագսբզընը, իլգ պահարտա Խիվա իւզէրինէ ասքէր սէվգի իլէ, խանընն պէօյիւքլէրինի միւճաղաթ գբլբպ, հէնուզ քէնտուսինտէն պէօյիւրիւ պուլունտուղունու, Խիվա խանընա կէօսթէրէճէք տիր։

Ինկիլթէրրա, իշ պու սէֆէրէ, ֆէնա կէօզ իլէ նազար գբլաճագ, ֆագաթ, պունուն իշին, Ռուսիա իլէ մուհարէպէեէ կիրիշմէեէճէք տիր։ Պունուն իլէ՝ Ռուսիա, Խիվայը գաթիէն զապթ իյլէտիքտէ Ռուսիա վէ ինկիլթէրա հիւքիւմէթլէրի պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւնասէպաթա խալէլ կէլմէեէճէք վէ ինկիլիզ օրտուսու, Աֆղանիսթանա տօղրու հարէքէթ իթմէեէճէք տիր տիմէք իսթէմէյիզ. ֆագաթ, իշ, հէնուզ պու բատտէեէ վասբլ օլմամբշ տբը։ Պունտանտա մաատա, ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Էվրօպատա սէօգլէրինի եիւբիւթտիւրէն տէվլէթլէր սբրասընտան, չօգտան պէրու տուր քի չբգմբշ տբը։ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, պիր թիւճճար միլլէթէ հիւքմ իտիպ, իքինճի սընքի հիւքիւմէթ սբրասընա կէչմիշ տիր։

ԳԱԶԱ ԻԼԷ ԷՕԼԷՆ ՎԷ ԷՕԼՏԻՒՐԻՒԼԷՆ ԱՏԱՄԼԱՐ

1872 սէնէսինտէ Նիու–Եօրգ շէհրինտէ գազա իլէ էօլէն վէ էօլտիւրիւլէն ատամլարընը սաեբսբ, բէսմէն շու աթիտէքի սուրէթտէ պէեան օլունմուշ տուր։

«Սօգագլարտա, վէ եօլլարտա, վէ չայլարտա, վէ սայիր եէրլէրտէ 122 չօչուգ նաչէսի պուլունմուշ, 705 քիչի գազա իլէ էօլմիշ, 30 քիչի սիլահ վէ եախօտ զէհիր իլէ վէֆաթ իլէմիշ, 209 քիչի սբճագտան էօլմիշ, 306 քիչի պօղուլմուշ, 140 քիչի քէնտու քէնտույի էօլտիւրմիշ, 57 քիչի էօլտիւրիւլմիշ, վէ 2 գատբն տախի չօճուգ կէչիրմէ իլէ էօլմիշ, ճէմանի 1417 քիչի գաղա իլէ էօլմիշ վէ էօլտինրիւլմիշ օլուպ, պու սուրէթլէ էօլէնլէրին սաեբսբ 1871 սէնէսինտէ 1308, վէ 1870 սէնէսինտէ 1220 քիչի օլտուղունտան, 1875 սէնէսինտէ նէ գատար արթմբշ օլտուղու հալիլէ անլաշբլմագտա տբը։

Պալէատէ զիքրի կէչտիկիմիզ քէնտու քէնտույի էօլտիւրմիշ օլան 140 քիչինին 56 սբ Ալմանեալբ, 36սբ Ամէրիգալբ, 19ու Իրլանտբ, 11ի Ինկիլիզ, 4իւ Ըսքոչեալբ, 4իւ Ավսթրիալբ, 3իւ Ֆրանսբզ, 3իւ Ըսվէյչի, 2սի Գանատալբ, 1ի Իթալեալբ վէ 1ի տախի նամալիւմ պիր ատամ տբը։

Պունլարբն իչինտէն էն զիեատէ սաեբլբսբ Ալմանեալբ տբը, մէրգուման քէնտու քէնտուլէրինի շու սուրէթլէ էօլտիւրմիշլէր տիր, եանի՝ 1ի գամա իլէ քէնտի քէնտիսինի վուրմուշ, 7իսի բէնճիրէտէն աշաղբ աթբլմբշ, 2սի պօղուլմուշ, 48ի զէհիրլէնմիշ, 12սի սուտա պօղուլմուշ, 14 ի պօղաղբնը քէսմիշ, 21ի ասբլմբշ, 25ի պէյնինտէն վուրուլմուշ, պունտան աշիքեար անլաշբլմագտա տբը քի, քէնտու քէնտուլէրինի էօլտիւրմէք իսթէեէն ատամլարբն չօղու զէհիր գուլլանբրլար իմիշ։

Շու սօն 30–40 սէնէ զարֆընտա պու կիպի տէհշէթլու վուգուաթլար էք էյի ղիեաաէլէշմիշ տիր։

—Լօնտրատան, Վիէննանքն Նուէլ Բբրէս Լիպր ղազէթասընա շու վէճհ իլէ եազբլմբշ տբը։

Իրան տէվլէթի, Ռուսիաեա պաղբ եէրլէր թէրք իթմիշ տիր տէյի կէզէն թէվաթուրու եալանա չբգարմագ իչին, Իրան սէֆիրինին, ղազէթալար վասբթասբյլա վիրտիլ թէէմինաթ, էսասէն տօղրու աէյիլ տիր։ Ֆիլվագբ, Ռուսիա հիւքիւմէթի իլէ Իրան հիւքիւմէթի պէյնինտէ ահտնամէ եօգ տբը, ֆագաթ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին եէտինտէ էօյլէ պիր ֆէրմանընն սուրէթի վար տբը քի Իրան հիւքիւմէթի, մէզքիւր ֆէրմանլա, Լթրէք օվասընը իլէ Խորասան էեալէթինին պաղբ եէրլէրինի, Ռուսիաեա թէրք իթմիշ տիր։

—Բէթբրսպուրկտան շու վէճհ իլէ եազբլմբշ տբը։

Մայիս օլտուղու իւզրէ, եագընտա, Ալմանեա իմբէրաթօրու իլէ, Իրան Շահը պուրաեա զիեարէթէ կէլէճէքլէր տիր։ Ալմանեա իմբէրաթօրու, Ռուսիա իմբէրաթօրունուն եէվմի վէլատէթինտէ հաղբը պուլունմագ իւզրէ, ապրիլին իպթիտալարընտա միւվասէլէթ իտէճէք տիր։ Միւշարիւէյհ պիր տէվլէթը ասքէրիեէնին հիւքիւմտարը պուլունտուղունտան, ալայլար, վէ բէսմի կէչիտլէր թէրթիպի իչին, պիզիմ՝չիմտիտէն էրքեանը հարպ հէյեէթիմիզ թէտարիքեաթա գբեամ իթմիշ տիր։

Իրան Շահը հազբէթլէրինէ կէլինճէ, միւշարիւէյհ իչին վուգու պուլան թէտարիքեաթ, պիւթիւն պիւթիւն պաշգա թարզտա օլարագ, չիմտիտէն չուեու պուլան բիվայէթէ պագբլբը իսկ, միւշարիւէյհին պու սէյեահաթը իչին եարտբգլարը ալայ էլպիսէսի, էլմաս վէ թէզեինաթը սայիրէտէն տօլայբ, չուհասբ պիլէ կէօրիւնմէեէճէք սուրէթտէ եաբբլմագտա իմիշ։

—Ֆրանսա բէյլիսի ճիւմհուրու Մ. Թիէր, Նաբօլէոն զէմանընտա, Ֆրանսա հէյեէթի վիւքէլասընա տախիլ

պուլունան զէվսթքն պաղը մուհարրէրաթը ըէսմիեէյի , եէտլէրինատ հբֆզլարքնա , վէ խուսուսի իլէ , օզման ֆրանսա իսարիճիեէ նէզարէթինատ պուլունան Ցիւք տը կբրամօնքն նէզտինատ պուլունան մուհարրէրաթը նէչր իթտիյինէ, ֆէվգէլատ հիտտէթ իթմիշ օլտուղունտան , մուհարրէրաթը մէզքիւրէնին , հիւքիւմէթը ճիւմհուրիեէեէ թէսլիմինի էմր իտէճէք , վէ թէսլիմ իթմէտիքլէրի հալտէ , զէվաթը միւմայիլէյհիւմի միլլէթ մէճլիսինատ իթթիհամ իյլեէեճէք տիր։

—Ֆրանսա վէ Ալմանեա մուհարէպէսի զէմանքնտա, Բարիս մուհաֆըզը պուլունան ժէնէրալ Թրրոշիւէ , պուքէրէ , սէնէվի , 9000 ֆրանդ թագաիտ մաաշը թախսիս գբլբնմբշ տբը ։

Միւմայիլէյհ , մուհաֆազայի միլիյէ հիւքիւմէթինէ բէյիս օլմուշ , վէ Գբրբմտա , վէ ճէզայիրատ , վէ իթալեատա , Ֆրանսա տէվլէթինէ խայլի խբտմէթլէրի սէպգաթ իթմիշ իտի ։

—Ֆրանսա միլլէթ մէճլիսինատ, ատղ թարաֆտան , եանի , գբրալբդ թարաֆքնտա պուլունան ազատան պիր զաթ , քէնտիլէրինին նիեէթի , Մ. Թիէրի ազ իթմէք օլմաեբպ , պէլբի , միւշարիլէյհէ հիւքմ իթմէք օլտուղունու պէեան իթմիշ վէ Մ. Թիէր , տախի , «սաղ թարաֆլարը , պէնի , բիասէթտէն ազ իտէպիլբլէր, ամմա, պանա հիւքմ իտէմէզլէր » ասմիշ տիր ։

—Բէթբրսպուրկտա , Խիվա սէֆէրի իչին Թէտարիքեաթա միւսարաաթ օլունմագտա իմիշ ։ Ատաքիրի սէֆէրիյէ 50 պին նէֆէրէ պալիղ օլուպ , բէք չօգ բբրէնալէր իլէ պէօյիւք զաթլար , կէօնիւլլիւ օլարագ , ատաքիրի մէրգումէ սիլքինէ տուխուլի , իսթիտա իթմիշլէր տիր ։

—Ֆաս բրէնալէրինտէն պիրի , իչ զէվճէսի պուլունտուղու հալտէ , պուքէրէ տախի , Թանճէ չէհրինատ պիր ինկիլիզ դբզը ալմշ տբը ։

—Պաղը զաղէթալարտա կէօրիւլէն Պէրլին մէքթուպլարբնտա , բրէնս տը Պիզմարգ իլէ Ալմանեա իմբէրաթօրու պէյինինատ , պիր նէվի իթթիհատսբզլբդ հուսուլէ կէլմէսի իլէ , բրէնսը միւշարիլէյհին , արթբդ , նաղարը իմբէրաթօրիտէն տիւշտիւկիւ օգունմուշ տուր ։ Լիկէր , յանվարբն 1ի Թարիխի իլէ, իմբէրաթօր հաղրէթլէրինին, Պիզմարգա Դարագուշնբշանրնը թա զբմնքնտա , հաղարբզը մէքթուպտ միւթալէա օլունսա , մէղքիւր թէվաթուրլարբն պի էսաա օլտուղլարբ մէյտանա չբգար ։ Մէքթուպը մէզպուր , պէր վէճճի զիյր , նաղլ ու պէեան օլունմուշ տուր ։

(Սուրէթի մէքթուպ)

Տէվլէթ վէքեալէթի մէմուրիեէթինատէն իսթիֆանբզը դապուլիթմէք մէճպուրիեէթինատ պուլունտուղումտան տօլաեը , գալպիմտէ հասբլ օլան թէէսսիր , մալիմինիզ տիր ։ Ֆագաթ, օն սէնէտէն պէրու, մէմուրիեէթի մէզքիւրատ իզհար իթտիկինիզ զայրէթ ու հիմմէթ վէ տիւշար օլտուղունուզ պունճա իզթիրապաթը մատտիեէ վէ մանէվիեէյի պիլտիկիմտէն , պիր ազտախի բահաթ իթմէնիզ լիւզումնը անլատբմ ։ Բրուսիա պաշ վէքեալէթինի , թարաֆքնբզա թէքլիֆ եյլէտիկիմ կիւնտէն պէրու , միւրուր իտէն օն սէնէ զարֆքնտա , նիճէ պէօյիւք վուգուատթ զուհուրբ կէլմիշ , վէ միւտտէթի մէղպուրէ զարֆքնտա , կէրէք իսթարաթքնբզ վէ կէրէք պիլֆիլ մուավէնէթինիզ իլէ , Բրուսիանրն թէզայլուտի գուվվէթիյլէ, Ալմանեանրն հուսուլը իթթիհատը գազիյէյի միւհիմ մէսինատ պէնիմ իլէ չէրիքլիյինիզ միւսելլեմ պուլունմուշ տուր ։ Իսմինիզ, կէրէք Բրուսիանրն , վէ կէրէք Ալմանեանրն թէվարիխինատ գայտ օլունաճաղը կիպի , շիմտիտէն , հէմասարբնբզբն մուճիպի հայրէթի օլմուշսունուզ տուր։ Հէր նէ գատար, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու , կիւզէլճէ իտարէ իթմիշ օլտուղունուզ Բրուսիա մէսալիհի պաշ վէքեալէթինատէն իսթիֆա իթմէնիզէ բաշի օլմուշ իսէմտէ , եինէ , Բրուսիանրն վէ Ալմանեանրն ումուրը էճնէպիեէսի իտարէսինի, էօհտէյի լիեագաթքնբզտա հբֆզ իտէրէք , վաթանքնբզա խբտմէթ իթմէքտէն կէրու տուրմաեաճաղընբզը իմիտ իտէրիմ ։

Պու տէֆա , թարաֆքնբզտա , Գարագուշ նբշանքմբն պէօյիւք գօրմունու իրսալ իտէրէք , հագդքնբզտա օլան թէվճիհաթը ֆէվգէլատէեէ պիր տէլիլ մագամքնտա ատտ իթմէնիզի ըիճա իտէր , վէ խսթիֆա իլէ , բահաթ վէ քէսպի իֆագաթ իթմէնիզի , վէ պատէհու , եինէ , Բրուսիա վէ Ալմանեատ էվվէլբի կիպի, հիւսնի սուրէթլէ խբտմէթ իթմէնիզի ճէնապը հագդտան թէմէնինի իյլէրիմ ։

Մուհիդպի սատբգբնբզ
ԿԻՅԵՕՄ

1872 ՍԷՆԷՄԻՆՏԷ ԲՕՐԹՈՒԳԱԼԸՆ ՊՈՒԼՈՒՆՏՈՒՂՈՒ ՀԱԼԻ

Բօրթուգալբն 1851 սէնէսինատ պուլունտուղու հալի իլէ , պու կիւնքի հալինատ ազիմ պիր ֆէրք կէօրիւլմէքտէ տիր ։ Չէօյլէ քի , մէմալիքի մէղքիւրէտէ , Լիզպօնտան Սինթրա սէրահբնա կիսէճէք ուֆագ պիր եօլտան մատտա , ասլա պիր քիլօմէթրօ օլսուն արապա եօլու պուլունմամագտա , վէ հիչ պիր չբմէնաքֆէր կէօրիւլմէմէքտէ , վէ բայիթախթտա , վէ ճէզիրէլէրինատ վէ սայիր մահէլլէրինատ նիզամը սուրէթտէ վաբօր իշլէմէմէքտէ վէ լիմանլարբը գաբալբ պիր հալտէ տուրմագտա , վէ քէնտի պիր խայլի չայլարբն իւզէրինատ , զաթէն եաբբլմշ օլան քէօրբիւլէրտէն մատտա քէօրբիւլէր պուլունմամագտա, վէ պու սէպէպլէրլէ Թիւճճարլբդ տախի իլէրու կիթմէմէքտէ , վէ պիրի Լիզպօնտա , վէ տիկէրի տախի Բօրթօտա օլտուղու հալտէ , եալբնբզ իքի մունթազամէպնիեէլէր պուլունմագտա, վէ բօսթա , հաֆթատտա իչ տէֆա օլարագ , Լիզպօնտան գաթբրլարլա եօլա չբգմագտա , վէ բայիթախթտան չէհիրին սինօրլարբնա գատար կիթմէք իչին , Լիվրօպաեա , վէ Բարիսէ վէ Սէն–Բէթբրսպուրկա կիտէր կիպի , ուղուն վէ զիեատ մէսարիֆի եօլճուլուգլար իտիլմէքտէ, Նիհայէթ Բօրթուգալ 1851 սէնէսինատ զարիպ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի ։

Ֆագաթ , պու կիւնքի կիւն , Բօրթուգալբն հալի զիեատէպլէ թէպտիլ օլմուշ օլուպ, չիֆթճինին պէլի, վէ վաբօր վէ էլէքթրիք , վէ մէքթէպ վէ թիւճճարլբդ , մէմալիքի մէղքիւրէյի զիեատ իլէրու կէօթիւրմիշլէր տիր ։ Շէօյլէ քի , պու կիւնքի կիւն Բօրթուգալտա , 3,500 քիլօմէթրօ ատի եօլլար պուլունուպ , կիւնտէն կիւնէ տահա զիեատլէշտիրմէկէ սայ ու զայրէթ օլունմագտատը 715 քիլօմէթրօ չբմէնաքֆէր ինչա օլունուպ իշլէմէքտէ, վէ 131 քիլօմէթրօ տահա սայքի իսթամբէկիր օլմուշ, չայլարբն վէ սայիր ազար սուլբը իսթամբուլտա 200 քէօբրիւտէն զիեատ քէօբրիւ եաբբլմբշ վէ 3000 քիլօմէթրօտան զիեատ թէլէկրաֆ խաթթը ինչա օլունմուշ տուր . սօգագլարտա , Ամէրիգա վէ Լարմանժա ուսուլի իւզրէ չբմէնտբֆէր տէմիրլէրի վաղ օլունմագտա տբը . տէնիզ լիմանլարբզ զաեէթլէ նիզամա գօնուլմուշ , վէ Լիզպօնտան , Ալկարվա , վէ Ասօրա , վէ Մատէրատա , վէ զարպի Աֆրիգա գբթալարքնա կիթմէք հուզրէ նիզամը վաբօրլար իշլէթտիրիլմէքտէ , վէ մունթազամ սուրէթտէ պիր չօգ հիւքիւմէթ էպնիեէլէրի եաբբլմբշ , պիր խայլի զէվաթը միւթէպէրանքնա հիւրմէթէն , վէ մէմլէքէթին էսկի վէ եէնի պաշլբճա վագալարբն զիբրինի զագբ գբլմագ իչին , պիր չօգ հ էյքէլ ինչա իտիլմիշ տիր ։ Իշթէ շու սօն եիկիրմի սէնէտէ , Բօրթուգալտա միւպաշէլէթ օլունան էն մուհիմմ թանզիմաթլար պունլարաան իպարէթ տիր ։

Թիւճճարլբդ տախի էբ էյի թէպտիլ օլմուշ տուր ։ Զաթէն եալբնբզ Լիզպօնտա վէ Բօրթօտա իլի պանգա պուլունմագտա իքէն , չիմտի միւխթէլիֆ մահէլլէրտէ եէտի պանգա տահա աչբլմբշ տբը ։ 1870 սէնէսինատ նէչր իտիլէն , վէ ըէսմի բսթաթիսթիգլէրլէ թաստիգ գբլբնմբշ օլան պիր մալիեէ բաբօրթօսունա նէզարէն , Բօրթուգալատի պանգալարբն վէ գումբանեալարբն հիսսէլէրի վէ սէհիմլէրի , 15 սէնէ զարֆքնտա իչ զաթ արթմբշ , վէ 1861 սէնէսի խիթամբնտա , Բօրթուգալբն էմլագ ըէհին ալարագ էօտիւնճ ռագճ վէրէն չիրքէթին , 135,000 միլեօն ֆրանդ վարիտաթը վար իքէն , 1869 սէնէսի խիթամբնտա 600,000 ֆրանգա պալիղ օլմուշ , վէ կիւնատէն կիւնէ տահա արթմագտա տբը ։

Մէզքիւր թանզիմաթլարլա թիւճճարլբդ զայէթլէ իլէրլէմիշ տիր . կէօմրիւքլէրին բսթաթիսթիքինէ նէզարէն, կէրէք եէրլի վէ կէրէք էճնէպի մալլէր , օն պէշ սէնէ զարֆքնտա օլ գատար չօղալմբշ տբը քի , 1851 սէնէսինատ Բօրթուգալ կէօմրիւքլէրինատ 116 1/2 միլեօն ֆբրանգլբդ մալ պուլունմագտա իքէն , 1867 սէնէսինատ 256 միլեօն ֆրանգլբդ մալ վար իմիշ ։

Չիրաաթ տախի զայէթլէ իլէրու կիթմիշ տիր , մէմլէքէթին պաշլբճա զէնկինլիք մէնպալարբ օլան չարապ վէ զէյթ եաղբ վէ սայիր զիրաաթ մահրիֆէթիյլէ հուսուլէ կէլէն պիր չօգ չէյլէր էօյլէ իլէրուլէ կիթմիշլէր տիր քի, պիր զիրաաթ նէզարէթինին նատպ ու թայինինէ լիւզում կէօրիւլմիշ տիր ։

Պալէատ զիբր օլունան իսլահաթ , Բօրթուգալտա թէգատտիմ իթմէքտէ օլան սանաթ սահէսինատ կէօրիւլմիշ տիր ։ Լիզպօն մաղազալարբնտա Լիսս վէ Պիրմինկէմ չէհիրլէրինատ եաբբլմագտա օլան գումաշլար կիպի գումաշ պուլունմագտա , վէ անլէրէ Լիօնտա վիրիլէն ըէնկլէր կիպի ըէնկ վիրիլմէքտէ տիր ։ Պունտանտա գաթթի նազար , պու կիւնքի կիւն , Բօրթուգալտա կէրէք մաքինա իլէ , վէ կէրէք թաշ պասմասբլա էօյլէ կիւզել քիթապլար թապ , վէ ճիլտ օլունմագտա տբը քի , ատէթա Բարիսատ վէ Լօնտրատա եաբբլանլարտան հիչ աչաղբ գալմագ ։

Մէմալիքի մէղքիւրէտէ պիր չօգ պագբբ , վէ գուրշուն , վէ քէօմիւր , վէ մէրմէր , վէ տէմիր մատէնլէրի տախի վար տբը , վէ մէղքիւր մատէնլէրտէն նիւմունէ օլարագ Բարիս վէ Լօնտրա էքսբօզիսիօնլարբնա կէօնտէրիլմիշ տիր ։

Մաթպուաթ իշին , 1851 սէնէսինատ, պիր սէրպէսթ նիզամնամէ թէրթիպ օլունուպ, 1866 սէնէսի մայիս 17 սինատ մէզքիւր նիզամնամէ քեամիլէն թատիլ օլունարագ , պիր զաղէթանքն եալբնբզ միւէլլիֆի մէսուլու օլմաեբպտա նէչր օլունտուղու վագբթ թաթիլ իտիլմէսինէ վէ եախսա տէվշիրիլմէսինէ գարար վերիլմիշ տիր ։ Պու սէրպէսիյէթտէն նաշի զաղէթալար միլլէթ , վէ քիլիսէ , վէ միլլէթ նիզամնամէսի , վէ հիւքիւմէթ մէէմուրլարբ , վէ վիւքէլա վէ հաթթա տէվլէթ հագգբնտա պիլէ միւթալէալարբնը պէեան իտէպիլիրլէր։

Ֆրանսատա օլտուղու կիպի , Բօրթուգալ մէքթէպլէրինատ տախի էճնէպի լիսանլարբը տէրս վէրիլմէքտէ օլուպ , կէրէք գբզլար վէ կէրէք էրքէքլէր մէքթէպլէրինին ատէտի օլ գատար արթբրբլմբշ տբը քի , անլէրտէ տէրս վիրմէք իչին հօճա էքսիլմէքտէ տիր ։

Պու գատար ազ միւտտէթ զարֆքնտա , Բօրթուգալ մէմալիքինին հէր պիր խուսուսատա պու տէրէհհ թէզատտիմ իլէմէսի , հագբդաթէն էհալինին շան ու չէրէֆինի արթբրտա , սէղտ տբը ։

Բօրթուգալտա , պիչարէլէր վէ աչիլիս վիճուուլար իչին խաստախանէլէր տախի վար տբը . ֆագաթ , էկէր պիր պիչարէ մէզքիւր խաստախանէեէ կիթմէք իսթէմէեիպ տէ , տիլէնճիլիք իլէ եաշամաղ իսթէր իսէ , ասլա քիմսէնին օնա , աղբբ պիր լագբբրտբ իթմէեէ սէլահիյէթի եօգ տուր , եալբնբզ էկէր պիրի մէրգումտիլէնճիեէ վիրմէք իչին պօղուգ բարասբ եօգ իսէ , «սապր էյլէ» տէեէրէք կէչիպ կիթմէլի տիր ։

Ֆրանսատա իլանը ճիւմհուրիյէթի օլունտուղու սէնէ , եանի , 1848 սէնէսինատ , մէմալիքի մէղքիւրատ պուլունան թէգատտիմբէրլէր զաթլար , խուսուսիյլէ տէլիգանլբլար , քէնտի վաթանլարբնտա տախի ճիւմհուրիյէթի լիհտասբ արզուսունտա պուլունտուրբ իսէ տէ , չարուգ թէսքին օլտուլար. մէրգումանտան պիր գաչ քիշի , սօնրատան պէօյիւք մէէմուրիեէթլէրէ թայինին օլունմուշլար տբը ։

Բօրթուգալ , իսրանեա հիւքիւմէթի թահքնտա օլտուղու վագբթ զաեէթլէ ազբբ պիր հալէ կիրիֆթար օլմուշ , վէ միւտտէթի մէղքիւրատ վուգու պուլան տէհշէթլու վագալար , պու կիւնէ գատար էհալինին խաթրբնտան չբգմամբշ տբբլար ։ Բօրթուգալբլար , հիւքիւմէթի միւշարիլէյհանքն թահքը իտարէսինատէն խէլաս օլմագ իչին , միւխթէլիֆ վագբթլարտա պիր չօգ մուհարէպէլէրտէ պուլունուպ , վէ ինլէրճէ ատամլար զայպ իթտիքտէն սոնրա , Նիհայէթ 1640 դեկտ. 1ինճի կիւնիւ , պիր գաչ սաաթ զարֆքնտա , իսթիգլալիյեէթլէրինի էլէ կէչիրմիշլէր տիր ։ Նագլ օլունտուղունա նէզարէն, օլ էսնատէ , Ֆօնա Ֆիլիբա նամ պէօյիւք պարտատքն , իքի էվլատքնքն էլինէ սիլահ վէրէրէք , վէ «էվլատլարբմ, կիտին գբրալբնբզա թախթ վէ վաթանքնբզա իսթիգլալիյեէթ կէթիրին» տէեէրէք մուհարէպէեէ կէօնտէրմիշ տիր ։

ՄԱՀԻՊ ԶԱԶԷԹԱ
ԳԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէմսիհ բազարբնտա
Ն. 29 Իքսի խանբնտա